

Vztah Čechů ke státním svátkům

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2005, v05-12</i>
Otázky:	<i>OV.144, OV.145</i>
Termín terénního šetření:	<i>5. – 12. prosince 2005</i>
Počet respondentů:	<i>1098</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>31. ledna 2006</i>
Zpracovala:	<i>Markéta Škodová</i>

V prosincovém průzkumu jsme se respondentů mimo jiné ptali na to, co si myslí o státních svátcích a jejich slavení. Z šetření vyplynulo, že pro tři čtvrtiny Čechů (resp. pro 76 % při součtu odpovědí „rozhodně důležité“ a „spíše důležité“ – viz Tab. 1) je důležité si státní svátky připomínat, 19 % naopak považuje oslavy státních svátků za nedůležité.¹

Tab. 1: Názor na připomínání českých státních svátků (v %)

rozhodně důležité	27
spíše důležité	49
spíše nedůležité	16
rozhodně nedůležité	3

Pozn.: Dopočet do 100 ve sloupci tvoří odpovědi „neví“.

Věk respondentů se promítl do odpovědí „rozhodně důležité“ a „spíše nedůležité“. Že je rozhodně důležité slavit státní svátky, si statisticky významně častěji myslí lidé šedesátiletí a starší, zatímco respondenti ve věku 15-29 volili častěji než lidé z jiných věkových kategorií odpověď „spíše nedůležité“. Další základní sociodemografické proměnné – vzdělání a pohlaví respondentů – do rozvrstvení názorů nijak výrazně nezasáhly, což znamená, že zvolené možnosti škály jsou rovnoměrně rozvrstveny mezi muži i ženami a mezi lidmi s různými stupni dosaženého vzdělání.

¹ Znění otázky: „Je podle Vás důležité nebo nedůležité připomínat si význam českých státních svátků?“ Možnosti odpovědí: Rozhodně důležité, spíše důležité, spíše nedůležité, rozhodně nedůležité, neví.

V průzkumu nás dále zajímalo, jak konkrétně dotázaní ke slavení přistupují.² Ukázalo se, že ačkoli si většina respondentů myslí, že slavit státní svátky je důležité, sami dotázaní přistupují k oslavám daných svátečních dnů spíše vlažně. Více než polovina souboru oslovených totiž odpověděla, že si sice připomíná, ale neslaví většinu z vyjmenovaných státních svátků, a to Den vzniku československého státu, Den boje za svobodu a demokracii, Den osvobození, Den upálení Jana Husa, Den Cyrila a Metoděje, Den obnovy českého státu, Den české státnosti i Svátek práce (viz Tab. 3). Přibližně čtvrtina respondentů pak nezná nebo si nepřípomíná Den české státnosti, Den upálení Jana Husa, Den Cyrila a Metoděje a Svátek práce; celých 43 % pak nezná nebo si nepřípomíná Den obnovy českého státu (viz Tab. 2).

Tab. 2: O jakých svátcích Češi nevědí nebo si je nepřípomínají (v %)

Den obnovy českého státu	43
Den české státnosti	27
Den upálení Jana Husa	24
Den Cyrila a Metoděje	23
Svátek práce	22
Den boje za svobodu a demokracii	19
Den osvobození	18
Den vzniku československého státu	18
Velikonoční pondělí	3
Svátky vánoční	1
Vlastní narozeniny	1

Tab. 3: Připomínají si, ale neslaví (v %)

Den vzniku československého státu	67
Den boje za svobodu a demokracii	66
Den osvobození	66
Den upálení Jana Husa	64
Den Cyrila a Metoděje	60
Den obnovy českého státu	44
Den české státnosti	58
Svátek práce	58
Velikonoční pondělí	14
Svátky vánoční	2
Vlastní narozeniny	4

² Znění otázky: „Jaký je Váš vztah k následujícím svátkům? a) Den obnovy samostatného českého státu 1. 1., b) Velikonoční pondělí, c) Svátek práce 1. 5., d) Den osvobození 8. 5., e) Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje 5. 7., f) Den upálení Mistra Jana Husa 6. 7., g) Den české státnosti 28. 9., h) Den vzniku samostatného československého státu 28. 10., i) Den boje za svobodu a demokracii 17. 11., j) Svátky vánoční, k) Vaše narozeniny.“ Možnosti odpovědí: většinou o tomto svátku neví, vůbec si ho nepřípomíná; svátek si připomíná, ale nijak ho neslaví; slaví s rodinou; slaví s přáteli; slaví aktivní účastí na společenských akcích; slaví jiným způsobem; neví.

V kruhu rodinném respondenti nejčastěji slaví Vánoce, narozeniny a Velikonoce (viz Tab. 4), s přáteli pak narozeniny a Velikonoce (viz Tab. 5). Účast na společenských akcích při oslavách státních svátků nepřesahuje ani u jedné z nabídnutých položek 5 % (viz Tab. 6).

Tab. 4: Slaví s rodinou (v %)

Svátky vánoční	91
Vlastní narozeniny	71
Velikonoční pondělí	63
Svátek práce	7
Den obnovy českého státu	6
Den Cyrila a Metoděje	6
Den osvobození	5
Den upálení Jana Husa	4
Den české státnosti	4
Den vzniku československého státu	4
Den boje za svobodu a demokracii	4

Tab. 5: Slaví s přáteli (v %)

Vlastní narozeniny	22
Velikonoční pondělí	15
Svátek práce	6
Den boje za svobodu a demokracii	4
Svátky vánoční	4
Den osvobození	3
Den Cyrila a Metoděje	3
Den české státnosti	3
Den vzniku československého státu	3
Den obnovy českého státu	2
Den upálení Jana Husa	2

Tab. 6: Slaví aktivní účastí na společenských akcích (v %)

Den vzniku československého státu	5
Den boje za svobodu a demokracii	4
Den Cyrila a Metoděje	4
Den osvobození	4
Svátek práce	3
Velikonoční pondělí	3
Den české státnosti	3
Den upálení Jana Husa	2
Den obnovy českého státu	1
Vlastní narozeniny	1
Vánoční svátky	1

Pozn.: Dopočet do 100 % v sloupci u tabulek 2-6 tvoří odpovědi „slaví jiným způsobem“ a „neví“.

Třídění 2. stupně ukázalo, že většinu státních svátků (Den obnovy českého státu, Svátek práce, Den osvobození, Den Cyrila a Metoděje, Den upálení Jana Husa, Den české státnosti, Den vzniku československého státu) neznají nebo si je nepřipomínají častěji lidé z věkové kategorie 15-29 než starší respondenti. Lidé ve věku 15-29 let na druhou stranu významně častěji než ostatní oslovení uváděli, že slaví své narozeniny s přáteli, nikoli v kruhu rodinném.

Další limitující proměnnou se stalo vzdělání. S výjimkou Vánoc a narozenin jsou všechny ostatní vyjmenované svátky neznámé nebo je neslaví respondenti s (neúplným) základním vzděláním významně častěji než dotázaní z jiných vzdělanostních kategorií.